

Отже, виховання у душі миру є пріоритетним напрямком діяльності закладів дошкільної освіти.

Список використаних джерел

1. Виховання в душі миру як пріоритетний напрям роботи викладачів Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука / А.С. Дем'янчук, О.О. Марчук, Л.Б. Мельничук, О.М. Петрук. *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ: збірник наукових праць*. № 2(20). Рівне : РВЦ МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2018. С. 21-27.

2. Петрук О.М. Виховання старших дошкільників у процесі проведення бесід про мир. *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ : збірник наукових праць*. № 2 (20). Рівне: РВЦ МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2018. 270 с. С. 150-157.

3. Трансформаційні процеси в умовах війни та післявоєнного періоду. *Збірник матеріалів Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції* (м. Чернігів, 10 червня 2022 року). Чернігів : ГО «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій», 2022. 375 с.

4. Я голосую за мир! *Матеріали ХХVI Міжнародних громадських учнівських читань*. Рівне: МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2022. 168 с.

*Суткова Тетяна Миколаївна,
студентка магістратури спец. 012 «Дошкільна освіта»
Науковий керівник – к. пед. н., доц. Мельничук Л.Б.
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені акад. С. Дем'янчука»*

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕСТЕТИЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Формування естетичних уявлень, понять і смаків дітей старшого дошкільного віку – один з пріоритетних напрямів освітньої

діяльності закладів дошкільної освіти, що полягає в збагаченні дітей уявленнями про художні засоби передачі людських почуттів, які використовуються в літературі, музиці, образотворчому мистецтві та театралізованій діяльності.

Мистецька діяльність володіє унікальними можливостями впливу на естетичний розвиток дітей дошкільного віку.

Праці відомих вітчизняних учених та педагогів-практиків В. Сухомлинського, Б. Неменського, І. Зязюна, Г. Шевченка, Р. Шульги розкривають ідею багатогранності мистецького впливу у виховному процесі. У дошкільний період дитинства розвиваються багато психічних якостей людини, риси її особистості. Дошкільний вік є сензитивним в контексті формування і розвитку художніх здібностей, виховання художнього смаку та естетичного сприйняття.

Естетичний розвиток означає здатність відчувати особливе емоційне ставлення до навколишнього світу. В процесі естетичного розвитку дитина гармонізує себе і свої відносини зі світом[4].

Естетичне виховання – це цілеспрямований, систематичний процес впливу на особистість дитини, спрямований на формування вміння бачити красу навколишнього світу, мистецтва, творити її. У процесі естетичного виховання необхідно вирішувати такі завдання: систематичний розвиток у дітей естетичного сприйняття, естетичних почуттів і уявлень, їх художньо-творчих здібностей, формування основ естетичного смаку[4, с. 13].

Зміст естетичного розвитку у дітей старшого дошкільного віку передбачає:

- розуміння краси в навколишній дійсності, природі, праці як у середовищі ЗДО, так і за межами;
- елементарна інтерпретація змісту художніх творів, емоційне сприйняття різноманітних видовищних тем, фільмів, вистав, концертів, архітектури, пам'яток культури, дбайливе ставлення до них;
- розвиток здібностей до художньої творчості (виразне читання, малювання, ліплення, аплікація), творчої уяви, гумору;
- дотримання елементів культури поведінки, прагнення до охайного вигляду;

– уявлення про негідні вчинки, неприйняття неохайності й нечепурності у зовнішньому вигляді [3, с. 46].

Єдність естетичних почуттів, уявлень, знань, інтересів, потреб і смаків готує людину до повноцінного вияву естетичної діяльності. Отже, естетична діяльність – це творча діяльність зі створення та перетворення навколишнього середовища за законами краси. Показником естетичної вихованості людини є її естетична активність, що виявляється в будь-якій діяльності: життя за законами краси, сформовані в людини естетичні навички: красиво одягатися, чемно поводитися, створювати естетичне середовище тощо.

Змалечку у дитини формується почуття прекрасного, перш за все – естетичний смак, інтерес, уміння сприймати красу й розуміти її. Процесу усвідомлення й розуміння передують розвиток сприйняття, відчуття та оцінка творів мистецтва. Перші естетичні переживання дитини пов'язані із задоволенням, яке приносять їй властивості предмета – його колір, форма та ін. Кольорова гама, форма, закладені в будь-якому творі мистецтва, виражає певне відчуття, думку автора і при сприйманні цього твору викликає у дитини схожу з відчуттям художника відповідну реакцію.

Порівнюючи явища життя з відтворенням їх у мистецтві, дитина дошкільного віку спирається насамперед на власний досвід. Вона сприймає одні предмети і явища на перевагу над іншими не тільки змістовно, але й дієво. При цьому дитина дуже активна: намагається перевірити все побачене, всебічно розглядає предмети, по-своєму, яскраво й образно описує свої враження, висловлює почуття. Таким чином, у процесі розвитку естетичного сприймання дається естетична оцінка сприйнятому. Зрозуміло, що оцінки дітей дошкільного віку ще досить примітивні, але сприйняття художніх творів дошкільниками буде глибшим, якщо вони навчатимуться бачити елементарні засоби виразності (колір, колірне поєднання, форма, композиція та ін.).

Необхідність використання творів мистецтва в роботі з дітьми старшого дошкільного віку зумовлена їх величезною пізнавальною та естетичною цінністю. Так, вітчизняні педагоги-дослідники вважають, що дітей дошкільного віку можна підвести до сприймання й розуміння живопису: розглядування картин відомих художників

сприяє розвитку у дітей естетичного смаку, естетичних відчуттів, естетичного інтересу, дозволяє звернути увагу на те, що раніше залишалось непоміченим, розвиває уміння і бажання дітей розповідати про сприйняте [2, 3, 5].

Можна відзначити, що розглядування картин сприяє виразності дитячого мовлення, збільшується кількість означень, порівнянь, діти вчаться розуміти задум художника, настрої, переданий ним у картині, загалом підвищується культура сприймання, розвивається мислення дітей.

Пізнання людиною навколишнього світу починається з «живого споглядання» – відчуттів, сприймань, уявлень. У дитини до семи років ці пізнавальні процеси вже досить розвинені, але особливе значення для розвитку дитячої творчості представляє власне процес сприйняття.

Специфікою естетичного розвитку дітей старшого дошкільного віку є: система виховання дітей з 4-6 років; активізація асоціативного мислення, фантазій та художньої уяви в ігрових та проблемних ситуаціях кожного заняття; зростаюча роль композиції як умови, що створює можливість для виявлення творчих здібностей дітей [5, с. 485].

У середовищі закладу дошкільної освіти діти пробуджують інтерес до мистецтва, залучаються до музики та художньо-творчої діяльності. Дошкільний рівень освіти покликаний формувати у дітей цілісний світогляд та почуття, забезпечувати розвиток художньо-естетичних ідеалів та смаків, почуття відповідальності за збереження культурної спадщини суспільства.

Отже, психолого-педагогічними особливостями естетичного розвитку дітей старшого дошкільного віку є безпосередній характер і висока емоційність естетичного сприймання; залежність сили і тривалості естетичних почуттів від рівня інтелектуального розвитку дитини; асоціативні механізми, що лежать в основі формування естетичних уявлень дитини при сприйнятті предметів і явищ природи; психологічні механізми естетичного сприйняття, пов'язані з відчуттям, думкою, уявленням, мисленням, тісно пов'язані з когнітивною стороною естетичного ставлення особистості до дійсності й існують у формі естетичних суджень.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Нова редакція та поради для організації освітнього процесу від 22.01.2021 року. URL: <https://ezavdnz.mcfrr.ua/book?bid=37876>(Дата звернення: 15.09.2022).
2. Кононко О. Л. Базова програма розвитку дошкільного віку «Я у світі». 3-тє вид. Київ: Світлич, 2009. 430 с.
3. Гринько В. І. Взаємодія вихователів ЗДО з батьками у художньо-естетичному розвитку дошкільників. *Матеріали міжвузів. наук.-практ. конф.* (Хмельницький, 22 лют. 2022 р.). Хмельницький: ПП «А.В.Царук», 2022. С. 45-47.
4. Грицюк Л. А. Каратаєва М.І. Театралізована діяльність дітей дошкільного віку. Київ: Освіта, 1998. 23 с.
5. Ярошевська Л. В. Музично-естетичне виховання дітей дошкільного віку. *Міжнародні наукові інновації в житті людини : матеріали XXI Міжнародної наукової та практичної конференції.* Миколаїв, 2022. С. 484-492.

*Тичина Оксана Григорівна,
студентка магістратури спец. 012 «Дошкільна освіта»
Науковий керівник – к. пед. н., доц. Пагула Т.І.
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені акад. С. Дем'янчука»*

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПРОЦЕСІ ВИКОРИСТАННЯ КРАСЗНАВЧО- ТУРИСТИЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

Сучасна соціально-економічна та політична ситуація розвитку української держави, зумовлена широкомасштабним вторгненням російського агресора на територію нашої країни, нагально активізувала необхідність посилення засад патріотичного виховання дітей та молоді. Ці події детермінують необхідність відходу українського суспільства від тоталітаристської ідеології минулого, позбавлення від російської пропаганди та спонукає до глибшого та детальнішого вивчення своєї багатовікової історії та